

Titel: Den brave Holmens Magtes glade Indtog i de smukke Huse paa den merkværdige St. Antonii Dag 1772.

Citation: "Den brave Holmens Magtes glade Indtog i de smukke Huse paa den merkværdige St. Antonii Dag 1772.", i *Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 7*, L.N. Svare, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_007-shoot-workid2_007_010.pdf (tilgået 05. februar 2023)

Anvendt udgave: Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 7

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

Den brave Holmens Magtes glade Indtog i de smukke Huse paa den merkværdige St. Antonii Dag 1772. Kiøbenhavn, 1772. Trykt hos Lars Nielsen Svare.

2
3

Menander.

Naar jeg ret med kold Blod overvejer den besynderlige Stormens Aften, da Matroserne gjorde deres Indtog i Jomfrue Husene, gjør jeg mig mange besynderlige Forestillinger.

Først seer jeg, at Guds Ord er og bliver Ja og Amen, i Henseende til at den Uretfærdiges Gods skal adspredes, og Herrens Haand stal finde ham, var det end i Afgrunden.

4

De ulyksalige dumme Forrædere og Spottere, der saa længe har spildet Baes med det arme Danmark, bliver, da de vare midt i deres Floer, greben og ført fangen.

Er det sandt, som man overalt forsikrer, at disse onde Mennesker havde i Sinde at gjøre Kongen og Printsens Ondt, saa kommer det mig for, ligesom de Skielmere, der vilde gjøre den gode Loth Ondt; ligesom hine bleve flagne med en stor Blindhed, at de hverken vidste ud eller ind; saaledes gik det ogsaa disse Elendige; de falder ind i en Tryghed og Sikkerhed, mener sikkerlig, at her er Fred og ingen Fare, lige indtil Fordervelsen hastig kommer over dem, som Smerterne en frugtsommelig Qvinde, og de skulde ikke undflye.

De gjorde saamænd ikke heller, som vel var.

Tullin.

Ja, herudi seer vi tydelig nok Guds Finger, og vel var det, at vore slemme

5

Fritænkere, der er saa mange af, herved fik et temmelig got Knæk.

Lad dem nu sige længer, at der ingen Gud er til; nu har vi Haand i Hanke med dem. Saasart de nu vil tale noget bespotteligt, eller troe, at Gud kan ikke naae dem, saa vil vi vise dem hen til Synet af de nærværende Kiøbenhavns Uroeligheder, og skrige: See og skue nu, at der er en Gud til, som vil straffe Misdædere og Forrædere, og det grummeligen.

Menander.

Ja hvad mener du nu den femme Struenses Hierte maae være, naar han tænker efter, den Pragt og Herlighed, han for kort Tid siden svømmede udi, og som nu kuns er som en Drøm og Taage for ham.

Hvis han endnu vilde omvende sig, hvad var ikke da hans nærværende Tilstand overmaade beqvem til at give ham de frugtfuldste Lectioner, baade i

6

Henseende til det Forbiegangne, Nærværende og Tilkommende.

Tullin.

Det er sandt.

Nu har hau en prægtig Leilighed til at tænke efter, hvis han bareste vilde, og hans onde Hierte vilde tilstæde ham det, som man tvivler stærk paa.

Menander.

Er det sandt, som man siger, at han var en stor Frietænkter, troer jeg neppe, at denne hans Ulykke vil gjøre nogen synderlig Indtryk paa ham, men maaskee snarere, bringe ham til allehaande Fortvivlelser. Tullin. Best mueligt.

7

Men snak ikke mere om den slemme Mand. Jeg kan ikke taale, at høre hans Navn nævne; men lad os tale noget om Matrosernes og Folkets Indtog i de smukke Huse.

Menander.

Ja, lad os betragte disse glade og privilegerede Røvere, der med en Hiertens god Villie hialp disse Skarns Pak at flytte for Fare-Dag, siden de maaskee til den Tid ikke havde faaet alle drres Sager med for Gields eller andre Raisoners Skyld.

Tænk dog engang, hvordan disse Satans Øgler har ynglet iblant os, siden vi læser, at 72 Huse med Meubler ere fortærede paa knap 24 Timer.

Det er jo noget bestisk og nesten utroeligt, hvis vi ikke havde Syn for Sagen

8

Naar vi nu gjør Kalkyl, og siger, at kuns en Person gaaer ind i hver af disse Huse en Aften, og idet allerringeste ikke fordøyer mere end Een Rixdaler pro Persona, tænk mig saa engang, hvordan disse 72 Rdlr. bliver dubleret, naar jeg regner at mange har gjort det samme som een.

Alle disse Penge er et offentlig Tyverie; thi hvad Skiøgen faaer, har ingen andre Got af.

Tænk nu engang, hvor uendelig store Summer der maae savnes iblandt os, som ligger og glemmes i Kasserne paa disse liderlige Ryner, og ere og blive ubrugbare; thi Foden har Tøsene i Husene, og Klæderne faaer de for intet, altsaa kan de lade dem nøye, naar de har Føde og Klæde, og ikke røre ved disse deres ubrugbare Penge. Seer Du det, Tullin! er dette ikke Tyverie, hvad er da Tyverie? det gad jeg nok vidst.

Videre seer du:

9

At disse lumpen Pak har staaet sig meget bedre, en mangan anden brav ærlig Mand, der har sat i Armod med Kone og Børn for disse Skarns Folkes Skyld, sees sluttelig nok af det smukke Huusgeraad, som de privilegerede Dragere danfede omkring med om Natten.

Hvad stal Skiøgen med Gulduhr, med Guldfoutteral, eller hvad de kalder det, med kostbare Kniplinger, som du veed, vi faa, og med mange andre saadanne Rariteter, der alene burde ventes i de ærlige og bemidlede Huse?

Seer du det, Tullin; thi siden man har truffen hos dem Overflødheder, maae man altid supponere, at man ogsaa har truffen hos dem Fornødenheder.

Og sandt at sige, min kiere Ven! hvad behøves mere paa et liderlig Huus, end nogle Stole og passelige Sengeklæder.

Tullin.

Noget af det, du siger, kan være fag, men ikke alt; thi tænk nu engang.

a 5 om

10

Naar nu saadanne slemme Folk skal tage imod store Folk, saa skal der see ud hos dem, ligesom der kan see ud hiemme Hos dem, af de ikke skal huske paa, hvad de bedrive, og hvor skammelig de forsee sig imod deres Koner eller Slægt; hvilken Erindring Qvindernes smukke Meubler frelser dem for, da de tildeels meget ofte forestiller dem, at de ere hiemme hos, deres Koner, endskiønt feil.

Hvis de fik ingen andre Besøgelser, end af Vævere, Skoemagere Skrædere og andre siddende Herrer i deres

Væsen, kunde det gaae an, at mau intet andet Meubel fandt hos dem, end Stole og noget at lægge dem paa, men siden der er liderlige Mennesker nok iblant de Store, (som vi see og fornemme i disse Tider) som iblant de Smaae, er det ikke at undre over, at de fandt saa smukke Mobilier. paa Jomftue-Husene?

Nu videre.

At de tage Penge for deres Vahre, det er rigtig nok, og det er just et sikker Middel for at kyse Ægtemanden fra saadanne Huse, siden han hiemme kan faae samme Vahre for intet.

11

Menander.

Men tænk engang! hvor kan nu alt pette Horepak opholde sig?

Thi en ærlig Mand kan ikke tage imod dem; og havde jeg en Slægt, der tog imod nogen af dem, vilde jeg ikke kiende ham for min Slægt fra samme Dato.

Saadan vilde andre ogsaa bære dem. ad, hvad skal vi da tænke?

Tullin.

!! man kan sagt tænke, at der endnu, maae være mange liderlige Huse tilbage, siden Pøbelen, blev temmet i deres Fart, da de raabte: der og der er endnu et liderligt Huus, og siden det meget Skarns Tøs maae udgjøre en anseelig talrig Rede fuld, naar de bliver engang regnet sammen; saa at de maae have fordeelt sig hos de endnu fra den almindelig Ruin frelste Liderlige.

Men tænk nu videre.

Naar nu disse Strikker kan frelse sig hos disse Liderlige, og herefter leve der i Sikkerhed, saa begriber man jo lettelig, at de, der ere tilbage, vil herefter begaae samme Liderligheder, og de Forlorne skyn-

12

de dem at oprette den Skade, de har lidt, ved en endnu finere og endnu skiendigere Levemaade.

Menander.

Nei, min Broder! nei.

Kongen vil, siger de, lade gjøre Huussøgning ved sin gode Politiemester overalt i alle Folkes Huse, paa Lofterne og i Kielderne, for at faae Qvinderne fast, og føre dem til Tugthuset

Der stal de spinde og karte, i Steden for at kysse og klappe.

Tullin

Men hvordan vil det gaae til? Det er længe siden, De sagde, at der er intet meer Rum i Tugthuset, (fi! fi! merk dette! og skam dig, hvem du est, som er liderlig; man har faa mange liderlige Folk i et Rige, at man ikke kan faae Rum til dem, og endda taaler man dem.) hvor skal da disse Forvovne faae Rum?

Menander.

De siger, der skal bygges fem nye Tugthuse, hvor alle Liderlige, alle Dagdrivere, alle Brødtyve, alle Spillere, Drukkenbrlte, alle Spitsbuber, og alle

13

saadanne smukke Folk skal pakkes ind, og dette hele smukke Selskab skal gjøre noget med Hænderne, enhver, hvad han eller hun kan.

Tullin.

Nu! det maae jeg tilstaae. Det vil blive et smuk Selskab. Det vil blive noget andet, naar man skal karesere et Rokkehoved i Steden for et kræppet Hoved, en Skotterok i Steden for en strammerer Kiøle.

Menander.

Hvad Fordeel mener Du ikke nu det vil blive for vore ugudelige Sønner og Døttre, naar de fornemmer, at deres Tøser ere dem fratagne, og seer, hvordan de bliver behandlet.

Vi vil haabe til det beste. Vore Sønner og Døtre kan maaskee endnu omvende dem; thi det er jo naturligt, at naar man betaqer et Menneske de Midler, hvormed han baade kan og vil dræbe sig, bliver han i Live, ligedan vore Børn.

Naar vore Døtre nu herefter lader dem merke med at de vil gaae paa galne Veye, skal de have Riis, og det tilgavns.

14

Vi skal nok pille Lysten af dem til at

rende gal, saafremt der ellers er Birke-Koste

til, at de ikke engang i Tiden, imod i vor Villie og Vidende skal bedrage en god ærlig Mand, naar de skal giftes.

Vore Sønner skal slet ingen utilladelige Friheder faae, men vi stal ved alle Leiligheder see dem paa Fingrene, saa at der stal blive en anden Skik paa dem, baade med deres før megen Udløben og Indløben. Tullin.

Nu! det var brav

Men siig mig dog nu, siden vi dog er kommen i Snak sammen, dine Tanker om en Ting, jeg vil sige dig.

Var det hverken Synd eller Uret, at Folk saa frit og ubehindret plyndrede disse Huse ud, og at Folk saa frit og ubehindret købte disse Hore-Meubler af Plyndrerne? Menander.

Nei, aldeles ingen Synd, nei, aldeles ingen Uret; thi først skal du merke og forstaae, at det var Guds Veye, at det skulde

gaae til som det gik.

Denne Gang brugte vor Herre den ene som et Riis til at straffe den anden med.

15

Dernæst var alt det Gods, der blev røvet fra disse liderlige Misdædere, syndigt og uretfærdigt Gods, altsaa Gods som ikke burde besiddes i Roelighed af Uretfærdighedens Eyere.

Nu kan være mueligt, at Vedkommende kan see sig betalt med dette Gods, de har faaet imellem Hænderne, for hvad de tilforn paa disse Huse har snødt dem fra paa andre Maader, altsaa paa nogen Maade kan see sig skadesløse.

Videre.

Siden der var ingen anden og hastigere Maade udtænkt af Himlen til at straffe disse Skarns Pak paa, end den existerede, svinder ikke saa Uretten bort hos Foruretteren, men ei hos den Forurettede?

Havde man biet til Kongel. Ordre var givet, at føre Qvinderne fangne, og føre Husenes Meubler til offentlig Auction, og Pengene reserverede Fattige til Beste, havde disse Kieltringer imidlertid stiaalet det beste bort, og saaledes med frie Forsæt bestiaalet den Fattige og fixeret Magistraten.

Den Projekt havde altsaa været unyttig og gjerne kunde have været spart, siden for megen Tid , given slige Folk, bevæger dem til at bruge Finter.

Kort sagt! det gik som det skulde, baade med de Store og de Smaa; og denne gang staaer det gamle Ordsprog ikke ved Magt: Man hænger de smaa Tyve-Knægte og lader de store gaae.

16

Tullin.

Ja, Gud være Lovet! som har maget Alting paa det Beste! Er alle de lumpen Gesinde ikke bleven udryddet, saa er dog nogle af dem, og Byen befriet for en vis Tid fra deres Kneb og Skielmstykker. Nu er det ethvert retsindigt Menneskes Ønske, at de allesammen, Mænd, Koner, Qvinder og Børn, maatte med snarest blive fængslet, at de ikke skal undløbe fra Byen og fra Straffen, og komme ud i Provintserne, at stifte nye Ulykker.

See! alt dette og alt dette lignende er Kiøbenhavnsk og det hele Riges Snak i nærværende Tider. Jeg har kuns anført denne Smule, for at vise, hvordan det gaaer til.